ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **J. K.,** zastoupená Mgr. Barborou Barcalovou, advokátkou se sídlem Klimentská 1652/36, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 6. 2016, čj. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 8. 2017, čj. 42 Ad 8/2016-74,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Barboře Barcalové, advokátce, **se přiznává** za řízení o kasační stížnosti odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **1 573 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 4. 2016, čj. X, zamítla žádost žalobkyně (dále „stěžovatelka“) o změnu výše invalidního důchodu. Stěžovatelce podle tohoto rozhodnutí nadále náležel invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, jelikož míra jejího pracovního omezení byla stanovena na 55 % (45% omezení nejzávažnějším zdravotním postižením zvýšené o 10 % z důvodu dalších zdravotních postižení). V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky stěžovatelky a rozhodnutí ze dne 6. 4. 2016 potvrdila. Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) napadeným rozsudkem žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl, proti čemuž stěžovatelka podala kasační stížnost.

[2] Krajský soud nechal v řízení zpracovat posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), pracoviště Praha, ze dne 13. 7. 2017. V napadeném rozsudku krajský soud uvedl, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý.

[3] Dle krajského soudu PK MPSV v posudku zohlednila všechny relevantní lékařské zprávy vztahující se k rozhodnému období, tedy dokládající zdravotní stav stěžovatelky ke dni 1. 6. 2016, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. PK MPSV určila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu smíšenou poruchu osobnosti. V tomto rozsahu stěžovatelka závěry posudkové komise nenapadla, sporné bylo pouze podřazení zdravotního postižení pod konkrétní položku přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). PK MPSV podřadila toto zdravotní postižení pod položku 7b, tedy středně těžké postižení, zatímco stěžovatelka se domnívala, že její zdravotní postižení odpovídá položce 7c.

[4] Soud nezpochybňoval, že porucha osobnosti stěžovatelky se významným způsobem promítá do schopnosti zvládat pracovní a společenské fungování. Výsledky psychiatrických vyšetření nezařazují její stav dle kapitoly V položky 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Dosavadní průběh léčby poruchy osobnosti nasvědčuje tomu, že se nejedná o postižení těžké. I středně těžký stupeň poruchy osobnosti předpokládá, že pracovní a společenské fungování je narušeno podstatně, vyskytuje se závažné maladaptivní chování, opakovaně dochází k situační dekompenzaci.

[5] Soud neshledal důvod pro doplnění dokazování zadáním tzv. srovnávacího posudku. Soud se neztotožnil s názorem, že PK MPSV v Praze je neobjektivní, neboť podala posudek ve věci přezkoumání rozhodnutí vydaného pražským pracovištěm žalované. Posudkové komise jsou orgány Ministerstva práce a sociálních věcí, které nejsou organizačně ani funkčně podřízeny posudkovým orgánům žalované, jsou na nich nezávislé.

[6] Další doložená vyšetření a lékařské zprávy zachycují zdravotní stav stěžovatelky až v době po vydání napadeného rozhodnut, proto nedokládají zdravotní stav nyní rozhodný.

[7] Závěr PK MPSV, že k rozhodnému dni není zlomenina zápěstí posudkově významná je přesvědčivý a není zjevně excesivní. K rozhodnému datu byla již zlomenina zhojena. Žalovaná zohlednila další zdravotní postižení, proto navýšila snížení schopnosti pracovního omezení na výsledných 55 %.

[8] Posudek PK MPSV považoval soud za úplný a přesvědčivý. Jelikož tedy míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 55 %, není rozhodnutí žalované nezákonné, naopak bylo vydáno v souladu se zákonem.

II. Obsah kasační stížnosti

[9] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá nesprávné zařazení jejího zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. PK MPSV nesprávně zhodnotila celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost stěžovatelky vykonávat běžné denní aktivity. Její pokles pracovní schopnosti nejlépe vystihuje položka 7c kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Její těžká porucha osobnosti spočívající v úzkostně depresivní poruše, somatizační, s dominancí schizoidních rysů, je pro ni vysoce funkčně významnou, neboť zásadním způsobem narušuje a omezuje výkon většiny jejích denních aktivit, její pracovní a společenské uplatnění. Negativně ovlivňuje i emotivitu a afektivitu stěžovatelky, stejně jako její způsoby chování a zvládání interpersonálních situací, a to v takovém rozsahu, že snižuje pracovní schopnost stěžovatelky nejméně o 70 %. PK MPSV v posudku výslovně uvedla, že stěžovatelka je schopná jen nízkého pracovního zatížení. Její psychické postižení proto lze podle PK MPSV hodnotit jako *„stav s podstatným narušením pracovního a společenského fungování, se závažným maladaptivním chováním, opakovaně se situačními kompenzacemi“*. I PK MPSV uznala vysokou závažnost psychického onemocnění.

[10] V soudním řízení dokládala stěžovatelka svůj zdravotní stav i lékařskými zprávami vydanými po 1. 6. 2016. Tyto zprávy bezesporu prokazují závažný zdravotní stav, který zcela zabraňuje pracovnímu uplatnění. Stejný zdravotní stav byl u stěžovatelky již v době rozhodnutí žalované.

[11] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla formální náležitosti, které zdravotní posudek musí obsahovat, jakož i to, že stanovení data vzniku a posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou, o které si soud nemůže učinit úsudek sám. PK MPSV objektivně posoudila a zhodnotila zdravotní stav stěžovatelky a dospěla ke stejnému závěru jako žalovaná. Posudek PK MPSV je zdůvodněný, přesvědčivý, logický a vychází z úplných podkladů.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatelka je zastoupena advokátkou v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázka odborná (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud tedy sám zdravotní stav nepřezkoumává. Správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změně jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný, přesvědčivý a určitý (srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, čj. 4 Ads 13/2003-54, ze dne 3. 4. 2013 čj. 6 Ads 158/2012-24, ze dne 15. 5. 2013, čj. 6 Ads 11/2013-20), případně, bylo-li to namítáno, zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.

[14] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala (obdobně jako v žalobě), že její zdravotní omezení odpovídá kapitole V položce 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, zatímco žalovaná i PK MPSV ji zařadily do položky 7b stejné kapitoly a vyhlášky. PK MPSV v posudku ze dne 13. 7. 2017 dospěla k určitému závěru ohledně zdravotního stavu stěžovatelky, který ona sama žádným způsobem nerozporuje. Sama jej v kasační stížnosti cituje. PK MPSV její stav hodnotila jako „*stav s podstatným narušením pracovního a společenského fungování, se závažným maladaptivním chováním, opakovaně se situačními kompenzacemi*“.

[15] Kapitola V položka 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity uvádí v popisu „druh zdravotního postižení následující: „*těžké postižení, těžce narušen výkon většiny denních aktivit, funkčně významné poruchy osobnosti provázené jiným závažným duševním postižením, těžké narušení adaptability nebo stavy, kdy se psychopatologické projevy blíží jiným závažným duševním poruchám (simplexní schizofrenii, schizotypní poruše) nebo nezvládnutelná primitivní pudová jednání nebo stavy během poskytování ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu za účelem léčení poruchy (např. nebezpečné sexuální deviace), pokud uvedená léčba má trvat nebo trvá déle než jeden rok.*“

[16] Kapitola V položka 7b v přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity uvádí v popisu „druh zdravotního postižení následující: „*středně těžké postižení, stavy s podstatným narušením pracovního a společenského fungování, závažné maladaptivní chování, opakované situační dekompenzace*“.

[17] Zdravotní postižení, kterým dle PK MPSV stěžovatelka trpí a které stěžovatelka nerozporuje jako nesprávné, téměř přesně odpovídá zařazení právě do položky 7b dané části vyhlášky o posuzování invalidity (stěžovatelka použila slovo „*kompenzace*“ a v položce 7b je slovo „*dekompenzace*“, tento drobný rozdíl na posuzovaném nic nemění). Námitka stěžovatelky, že jí není známo, z jakého důvodu nebyla zařazena do položky 7c je tak nedůvodná, protože je zjevné, že její zdravotní omezení přesně odpovídá položce 7b a naopak neodpovídá položce 7c.

[18] Nejvyšší správní soud dále souhlasí s krajským soudem, že pro rozhodování soudu je podstatný zdravotní stav stěžovatelky ke dni vydání rozhodnutí žalované, v posuzovaném případě tedy ke dni 1. 6. 2016. Zdravotní stav po tomto dni není pro soudní řízení vypovídající (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2018, čj. 9 Ads 220/2017-46, předposlední a poslední věta bodu 19).

[19] Z tohoto pravidla existuje výjimka, a to pokud by se zdravotní zpráva vyhotovená po rozhodném datu vyjadřovala ke stavu k tomuto datu. Takové zpětné posouzení z předložených lékařských zpráv ovšem neplyne a stěžovatelka jej ani nijak konkrétně nenamítá. Pouze obecně tvrdí, že její stav byl stejně závažný v době vydání těchto zpráv jako v době vydání napadeného rozhodnutí. Tato námitka je také nedůvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto dle uvedených ustanovení

nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s., podle nějž nelze přiznat právo na náhradu nákladů řízení správnímu orgánu mimo jiné ve věcech důchodového pojištění.

[22] Dle § 35 odst. 9 věty první s. ř. s. hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce hradí stát. V řízení o kasační stížnosti vykonala ustanovená zástupkyně jeden úkon právní služby v podobě podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif")]. Za tento úkon jí náleží odměna ve výši 1 000 Kč (§ 7 bod 3. ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu) a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Ustanovená zástupkyně je plátcem DPH, a proto se částka zvyšuje o příslušnou sazbu DPH, celkem o 273 Kč. V souhrnu tedy stát ustanovené advokátce Mgr. Barboře Barcalové hradí odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů ve výši 1 573 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. prosince 2018

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu